

İNVAZİV FUNGAL ENFEKSİYONLARDA (İFİ) EPİDEMİYOLOJİK DURUM

10. TÜRKİYE EKMUD BİLİMSEL KONGRESİ 2022

Dr. Serdar Gül
Kırıkkale Üni. Tıp Fak.
Enf. Hast. Ve Kli. Mik. AD.

Sunum Planı

- İFİ etkenleri
- Bölgesel dağılımları
- Risk faktörleri
- Tedavi seçenekleri
- Ülkemizdeki durum

İFİ Epidemiyolojisi

- İFİ immünsüprese hastalarda önemli mortalite – morbidite sebebi
- Yeni patojenler ortaya çıkmakta
- Patojenlerin epidemiyolojisi değişmekte
- Predispozan faktörler değişmekte
- Epidemiyolojik verilerin takibi tanı ve tedavide çok önemli

İFİ Etkenler

- En fazla görülen ve mortaliteye yol açan 5 İFİ etkeni mevcuttur
  - *Candida spp.*
  - *Aspergillus spp.*
  - *Mucorales spp.*
  - *Cryptococcus spp.*
  - *Pneumocystis jirovecii*

İnvazif kandidoz

- *Candida spp.* en sık İFİ etkenidir
- 200'den fazla tür
- Doğada yaygın
- Deri, müköz membranlar ve normal florada sıklıkla bulunur
- Toprak, hastane ortamında, yiyecek ve cansız ortamlarda sık

Risk faktörleri

- Geniş spektrumlu antibiyotik kullanımı
- Mukozal bariyer hasarı (kemoterapi, invazif girişim)
- İyatrojenik immünsüpresyon (steroid, kemoterapi)
- Uzun süreli hastane – yoğun bakım yatışı

Virulans faktörleri

- Maya – hif dimorfizmi
- Aspartil proteaz, fosfolipaz, kandidalizin toksin üretimi
- Adherens yeteneği (agglutinin like protein 3)
- Biyofilm oluşturma

Kandidoz insidansı

- Literatürde invazif kandidoz insidansı
0.4-26.2/100.000
0.3-6.2/1000 hasta günü
- Dünyada yılda yaklaşık 700.000 olgu,
50.000'den fazla ölüm
- Ülkemizde invazif kandidoz insidansı
0.56-1.23/1000 hasta yatışı
0.3/1000 hasta günü
- Mortalite %29-76

CDC 2019

Open Forum Infect Dis. 2019;6:79-94

Klimik Derg 2019;32:118-23

Candida türleri

- SENTRY çalışmasına göre en sık gözlenen *Candia* türleri (1997-2016)(20.788 suş)
  - *Candida albicans* %46.9
  - *Candida glabrata* %18.7
  - *Candida parapsilosis* %15.9
  - *Candida tropicalis* %9.3
  - *Candida krusei* %2.8
  - Diğer %6.5

İnvazif kandidoz

- *Candida albicans* dışı türler artmakta
- *Candida auris* gibi yeni türler ortaya çıkmakta
- *Candida glabrata*'da ekinokandin direnci ortaya çıkmakta
- *C. glabrata* ve *C. tropicalis*' te fluconazol direnci ortaya çıkmakta
- Ülkemizde de *C. glabrata*'da Ekinokandin direnci bildirilmiştir

Candida albicans dışı türler

TÜR	Coğrafi dağılım	Yaş grubu	Hedef hasta	Antifungal direnci
C. glabrata	Amerika, Kanada, Kuzey-Orta Avrupa	İleri yaş ve erişkinler	Yoğun bakım, kanser merkezleri	Azol ve Ekinokandin duyarlılığının azalması
C. parapsilosis	Latin Amerika, Asya Pasifik, Güney Avrupa	Yenidoğan, çocuklar, gençler	Kanser merkezleri	Flukonazol direnci düşük, Ekinokandinler etkili
C. tropicalis	Latin Amerika, Asyadaki tropikal ülkeler	İleri yaş	Kanser merkezleri	Flukonazol direnci düşük, Ekinokandinler etkili
C. krusei	Amerika, Avrupa	İleri yaş	Hematoloji-onkoloji hastaları, yoğun bakım	Flukonazole intrensek dirençli

İnvazif Aspergilloz

- Dünya genelinde çok yaygın
- Toprak, su, yiyecekler, hava, çürük bitki, duvarlar
- Sürekli maruziyete rağmen konak pulmoner savunması enfeksiyonu önler
- İmmün süpresyonda konidyaların inhalasyonu ile enfeksiyon gelişebilir

İnvazif Aspergilloz

- Hastanelerde inşaat faaliyetleri sonrası salgın
- Ağır immün süpresyonda kontamine sulardan aerosol yoluyla bulaş
- Geçirilmiş enfeksiyonun veya kolonizasyonun reaktivasyonu
- Hastane ortamında uzun süre kalındığında riskleri azaltmak çok zor

Risk faktörleri

- **Uzamış ve derin nötropeni** (AML indüksiyon ted.)
- Solid organ transplantasyonu (Akciğer)
- Kronik granulomatoz hastalık
- İmmün süpresif tedaviler (Steroid, biyolojik ajan)
- AIDS
- Geçirilmiş ağır hastalık, enfeksiyon (CMV)
- Yoğun bakımda yatış

Aspergilloz insidansı

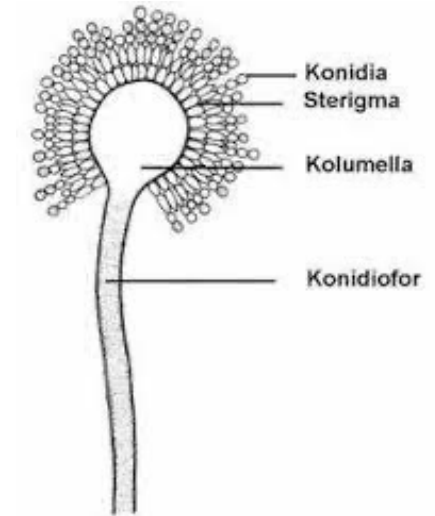

- İnsidans yıllar içinde artmakta
- Dünyada her yıl yaklaşık 250.000 olgu
- Çok sayıda hastaya tanı konulamıyor
- Mortalite %30-85, erken tedavi ile %50'nin altına iniyor

İnvazif Aspergilloz

- 300'den fazla tür, en sık görülenler:

- *A. fumigatus* %60-92
- *A. Flavus*
- *A. Niger*
- *A. Terreus*

İnvazif Aspergilloz

- Epidemiyolojisi değişmekte
- Değişen tedavi rejimleri ve growth factor kullanımı uzamış nötropeniği azaltıyor
- AML indüksiyon tedavisi sonrası invazif Aspergilloz %25-28 → %1-2
- Günümüzde risk olarak nötropenin yerini organ transplantasyonu sonrası steroid tedavisi almıştır

İnvazif Aspergilloz

- HSCT sonrası risk bimodal, 40 günden önce 100 günden sonra (ort. 180 günden sonra)
- TRANSNET çalışması: vakaların %22 ve %53'ü 1 ve 4 ay sonra
- SOT sonrası genelde 180 günden sonra bazen 1 yıldan uzun süre
- Karaciğer transplantasyonu sonrası süre kısa (ort. 100 gün)

İnvazif Aspergilloz

- Düşük riskli hastalarda da görülebilir (DM, KOAH, KBY)
- Tanısı güçtür çoğu hastada postmortem konur
- Tedavide ilk seçenek triazololler (Vorikonazol) ve Amfoterisin B'dir
- Son yıllarda dünya genelinde artan triazol direnci
- Mortalite %30-85, erken tedavi ile %50'nin altına iniyor

Kriptokokoz

- Normal flora elemanı olarak kabul edilmez
- Kedi – köpeklerde kommensal
- Enfekte propagüllerin inhalasyonu ile alınır
- Endobronşiyal kolonizasyon
- 10 yaşından önce çoğu kişide asemptomatik enfeksiyon ve antikor oluşumu
- Nadiren yaralanma sonucu (iğne batması)
- En sık yaptığı hastalık menenjit

Risk faktörleri

- **AIDS** (en önemli risk faktörü)
- Lenfoproliferatif hastalıklar
- Sarkoidoz
- Steroid tedavisi
- Hiper Ig M sendromu
- Hiper Ig E sendromu
- Monoklonal antikörler
- SLE
- CD4 T hücre eksikliği
- DM
- SOT
- Peritoneal diyaliz
- Siroz

Etken

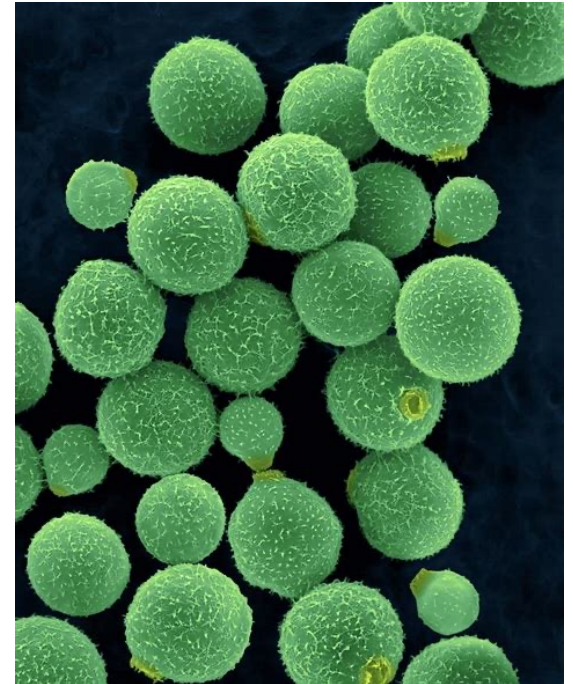
- İnsanda hastalık yapan 2 tür:

- ***Cryptococcus neoformans***

- *Cryptococcus deneoformans*
- *Cryptococcus neoformans*

- ***Cryptococcus gattii***

- *Cryptococcus bacillisporus*
- *Cryptococcus decagattii*
- *Cryptococcus deuterogattii*
- *Cryptococcus gattii*
- *Cryptococcus tetraagattii*

Kriptokokoz

■ **Cryptococcus neoformans:**

- Çürümüş ağaç, meyve, kuş (martı, güvercin) dışkısıyla kontamine toprak
- Dünya genelinde yaygın

■ **Cryptococcus gattii**

- Okaliptus ağaçları
- Tropik, subtropik bölgeler

Kriptokokoz

- AIDS öncesi ABD'de 0.8/1.000.000/yıl
- 1992 sonrası 5/100.000/yıl
- ART sonrası 1/100.000/yıl
- AIDS hastalarında profilaktik flukonazol kullanımı insidansı azalttı

Kriptokokoz

- ART ve profilaksi imkanları olmayan ülkelerde sık
- Sahra altı Afrika'da en sık menenjit sebebi
- Yılda 600.000'den fazla ölüm (Tbc'den fazla)

Kriptokokoz

- Gelişmiş ülkelerde kanser hastalarında ve SOT sonrası sık
- En sık böbrek ve karaciğer nakli sonrası
- Bir çalışmada SOT sonrası %2.8
- Kemik iliği nakli sonrası nadir
- Nadiren nakledilen organ (kornea, akciğer) da etkeni taşıyabilir

Kriptokokoz

- 13 çalışmanın değerlendirildiği bir meta analizde mortalite %26.7
- Gelişmemiş ülkelerde mortalite yüksek
- Flukonazol, flusitozin ve amfoterisin B tedavi ve profilakside kullanılır

Mukormikoz

- Esas bulaş çevredeki sporların inhalasyonu ile
- Mukozal bariyerlerin bozulması, travma, yanık
- Nadiren GİS yoluyla
- Rinoserebral, pulmoner, kutanöz, GİS, dissemine form

Risk faktörleri

- Diğer fırsatçı enfeksiyonlara göre daha geniş hasta popülasyonu
- **Kontrolsüz diyabet**
- Metabolik asidoz
- Yüksek doz steroid kullanımı
- Penetran travma, yanık
- Persistan nötropeni
- Geçmişte deferoksamin kullanımı
- Nadiren yenidoğanda diyare, malnutrisyon

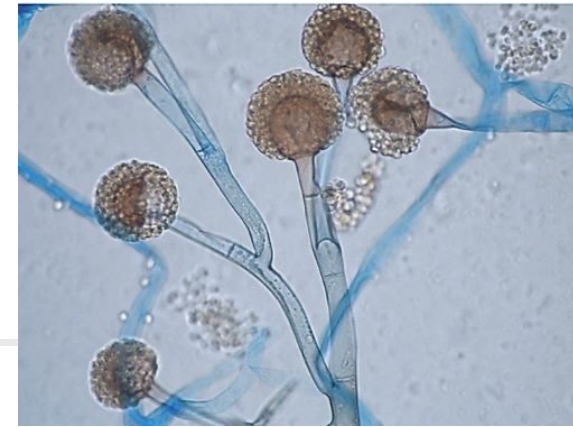

İnsidans

- Gerçek insidans bilinmemekte
- Çin, hindistan gibi ülkelerde yüksek (kontROLSÜZ DM)
- Yıllık yaklaşık 910.000 vaka (10.000 Hindistan)
- Türkiye'de yıllık insidans 0.02-0.3/10.000

Etken

- *Rhizopus* (en sık)
- *Mucor*
- *Lichthemia*
- *Apophysomyces*
- *Rhizomucor*
- *Cunninghamella*

Daha seyrek

- *Actinomucor*
- *Cokeromyces*
- *Saksenaea*
- *Syncephalastrum*

Mukormikoz

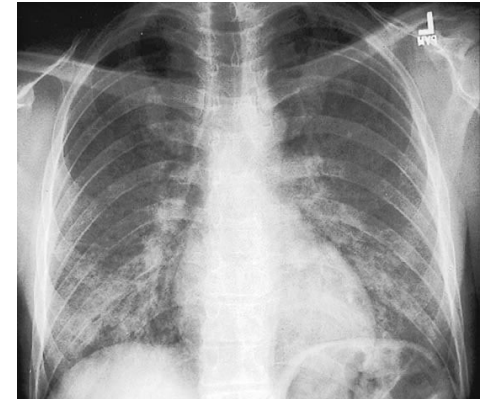
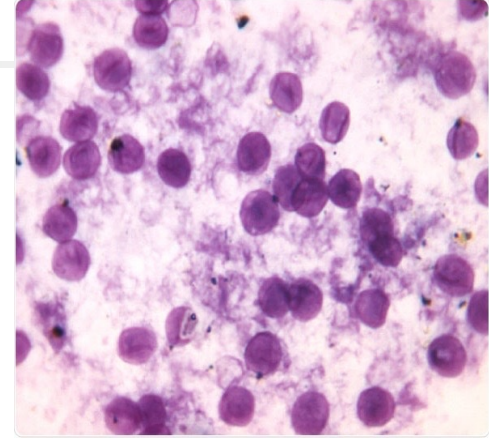

- Mortalite yüksek
- Dünya genelinde mortalite%29.6-50
- Ülkemizde yapılan bir çalışmada %79.95
- Tedavide Amfoterisin B, posakonazol, isavukonazol

Pneumocystis jirovecii

- Memeli konaklar rezervuar
- İnhalasyon ve hava yoluyla bulaş
- Sağlıklı bireylerde akciğerde kolonizasyon (20 ayağa kadar %85 serokonversiyon)
- İmmün süpreselerde pnömoni PJP

Risk faktörleri

- Hastalık için ciddi immün süpresyon gerekir
- **AIDS**
- Kanser
- Otoimmün hastalıklar
- SOT
- KOAH

Etken

- *P. jirovecii* hin güvenilir bir kültür yöntemi yoktur
- Hayat döngüsü hala net olarak anlaşılamamıştır
- Trofozoit, kist ve intrakistik yapılar (sporozoit) alveollerde bulunabilir
- Bulaştırıcı formun kist olduğu düşünülmektedir
- Tür spesifik, hayvan-insan bulaş olağan değil

Pneumocystis jirovecii

- Sağlıklı bireylerde %0-20 kolonizasyon
- KOAH hastalarında kolonizasyon %16-63.3
- Etkili profilaksi ile PJP insidansı azalıyor
- AIDS dışı grup artıyor

Pneumocystis jirovecii

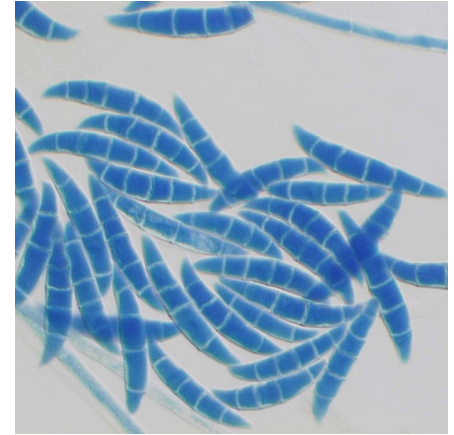

- Korunmak için riskli bireylere profilaksi
- Hava yoluyla bulaş gösterilmiş
- PJP hastaları immün süprese hastalarla aynı odada kalmamalı
- Fungus olmasına rağmen antifungallere yanıt vermez
- Mortalite yaklaşık %25

Nadir görülen etkenler

Fusarium

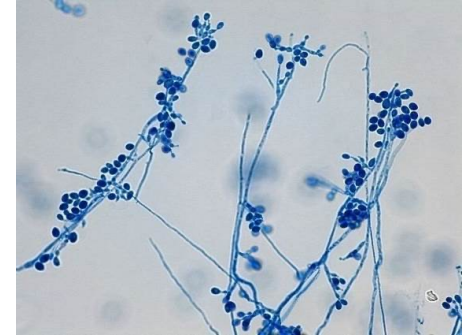
- *F. solani* (%50), *F. oxysporum*,
F. verticilloidis, *F. moniliforme*
- İmmün süpresyonu olmayanlarda kornea ve tırnak enfeksiyonu, immün süpreselerde İFİ
- HSCT alıcılarında risk yüksek
- Uzamış, ağır nötropeni ve T hücre eksikliği diğer risk faktörleri
- Dissemine formda mortalite yaklaşık %75

Nadir görülen etkenler

Scedosporium

- *S. apiospermium*, *S. prolificans*
- Doğada yaygın
- İmmün süpreselerde fırsatçı enfeksiyonlar
- Sporların inhalasyonu veya direkt inokülasyonu ile bulaşır
- Akciğer, SSS, deri, kemik enfeksiyonu
- Mortalite %50'yi geçebilir

Ülkemizde durum

- Ülkemizde İFİ epidemiyolojisi şehirler-hastaneler arasında farklılıklar göstermektedir
- En sık karşılaşılan etkenler:
Candida spp. ve *Aspergillus spp.*
- En önemli risk faktörleri:
malignite ve transplantasyon

Fungal Infections in COVID-19 Intensive Care Patients

AYŞENUR SÜMER COŞKUN* and ŞENAY ÖZTÜRK DURMAZ

Antalya Kepez State Hospital, Antalya, Turkey

Submitted 24 June 2021, revised 5 August 2021, accepted 9 August 2021

- Antalya - COVID-19 tanılı 627 YB hastası
- Hastaların %5.1'inde İFİ (32 hasta)
- Mortalite %78.12 (25 hasta)
- Kan kültüründe en sık *C. parapsilosis* (%43.7)
- 30 günden uzun yatanlarda candidemi daha sık

Received: 2020.11.28
Accepted: 2021.06.07
Available online: 2021.07.01
Published: 2021.08.06

Invasive Fungal Infections After Liver Transplantation: A Retrospective Matched Controlled Risk Analysis

Authors' Contributions:
Study Design A
Data Collection B
Statistical Analysis C
Data Interpretation D
Manuscript Preparation E
Literature Search F
Funds Collection G

ACDEF 1 Halil-Ibrahim Karadag
CDEF 2 Oya Andacoglu
BCEF 3 Marios Papadakis
ACD 1 Andreas Paul
ACDE 1 Arzu Oezcelik
AD 1 Eugen Malamutmamm

1 Department of General, Visceral and Transplantation Surgery, University Hospital of Essen, Science University Duisburg-Essen, Essen, Germany
2 Organ Transplantation Center, Koc University, Istanbul, Turkey
3 Department of Surgery II, University of Witten-Herdecke, Herdecke, Germany

- Essen - 579 karaciğer nakil hastası
- %5.6 (33 hasta) postop İFİ
- %57 (19 hasta), *Candida spp.*, mortalite: %37 (7 hasta)
- %43 (14 hasta) *Aspergillus spp.*, mortalite: %50 (7 hasta)
- Cerrahi süresi ve post op diyaliz *Aspergillus* enfeksiyon riskini artırıyor

ORIGINAL ARTICLE

Estimated burden of serious human fungal diseases in Turkey

Süleyha Hilmioğlu-Polat, Seyedmojtaba Seyedmousavi ✉, Macit Ilkit, Mohammad Taghi Hedayati, Ramazan Inci, Emel Tumbay, David W. Denning

First published: 14 August 2018 | <https://doi.org/10.1111/myc.12842> | Citations: 8 PDF TOOLS SHARE

- 1920-2017 arası epidemiyolojik veriler
- Yılda tahmini 1.785.811 ciddi fungal enfeksiyon (%2.21)
- Yıllık tahmini 3911 invazif aspergilloz vakası (4.84/100.000/yıl)

Health care-associated invasive *Candida* infections in children

Get access >

Bahaettin Öncü, Nurşen Belet ✉, Ahmet Naci Emecen, Asuman Birinci

Medical Mycology, Volume 57, Issue 8, November 2019, Pages 929–936,

<https://doi.org/10.1093/mmy/myz005>

Published: 20 March 2019 Article history ▼

- Samsun - Çocuk yaş grubunda 94 invazif kandidoz
- En önemli risk faktörleri, yenidoğanda prematürite, çocuklarda cerrahi girişim
- %29.8 *C. Albicans*
- *Candida* türlerinde flukonazol direnci %9.2
- 30 günlük mortalite %23.4

Risks and outcomes of invasive fungal infections in pediatric allogeneic hematopoietic stem cell transplant recipients receiving fluconazole prophylaxis: a multicenter cohort study by the Turkish Pediatric Bone Marrow Transplantation Study Group

Volkan Hazar¹, Gülsün Tezcan Karasu¹, Vedat Uygun², Gülyüz Öztürk³, Suar Çaki Kiliç¹, Alphan Küpesiz⁴, Hayriye Daloglu², Serap Aksoylar⁵, Didem Atay³, Elif Ünal Ince⁶, Musa Karakükçü⁷, Namik Özbek⁸, Funda Tayfun⁴, Savas Kansoy⁵, Emel Özyürek⁹, Arzu Akçay³, Orhan Gürsel¹⁰, Sule Haskologlu⁶, Zühre Kaya¹¹, Sebnem Yilmaz¹², Atila Tanyeli¹³, Akif Yesilipek^{2, 14}

- 13 farklı merkez - Pediatrik yaş grubu HSCT alıcısı 408 hasta
- 30,100,180 gün post transplantasyon İFİ insidansı: %2.7, %5, %6.5
- Risk faktörleri: öncesinde HSCT öyküsü, anti timosit globulin kullanımı, grade 3-4 GVHD, CMV reaktivasyonu
- Mortalite %27

Research Paper

Antifungal susceptibility, species distribution and risk factors associated with mortality of invasive candidiasis in children in Turkey: A six-year retrospective, single-centre study

N. Yakut ^a, E. Kepenekli ^a, Z. Ergenc ^a, E. Baran ^b, N. Cerikcioglu ^b

- İstanbul - 6 yıllık periyotta 56 invazif kandidoz
  - *Candida albicans* %46
  - *Candida parapsilosis* %38
  - *Candida tropicalis* %5
- *C. albicans* flukonazol duyarlılığı %100
- Mortalite %15.4
- Trombositopeni gelişenlerde mortalite yüksek

[Mortality Risk Factors for Invasive Candidiasis in Pediatric Intensive Care Unit]

[Article in Turkish]

Ali Korulmaz ¹, Mehmet Alakaya ¹, Semra Erdoğan ², Ali Ertuğ Arslanköylü ¹, Didem Özgür ³, Zehra Feza Otağ ³

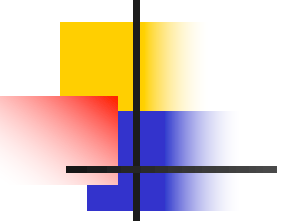
Affiliations + expand

PMID: 34666657 DOI: 10.5578/mb.20219709

Free article

- Mersin - Pediatrik 85 YB hastası
- *C. albicans* %48, *C. parapsilosis* %21, *C. tropicalis* %15, diğer %16
- Kan transfüzyonu, uzun süreli GSAB kullanımı ve hipotansiyon mortaliteyi artırıyor
- Mortalite %38.8

Epidemiology of Candidemia in Children over 7 Years in a Medical Center in Turkey

Dilek Yılmaz-Ciftdoğan,^{a,b} Ahu Kara-Aksay,^b Gülcan Erbaş,^c Ümit Başak Sarkış,^c Eda Karadağ-Oncel,^b Ayşe Berna Anıl,^d Maşallah Baran,^e Halil Er,^f Nisel Yılmaz^f

- İzmir - Pediatrik yaş grubu 126 invazif kandidoz
- *C. parapsilosis* %56.3, *C. albicans* %26.9, diğer %16.6
- *C. parapsilosis* mortalite %4.2, flukonazol direnci %33.6
- Non-*C. parapsilosis* grupta mortalite %3.6, flukonazol direnci %32.7

Research Paper

Mortality and risk factor analysis for *Candida* blood stream infection: A three-year retrospective study

T. Muderris ^a ✉, S. Kaya ^a, B. Ormen ^b, A. Aksoy Gokmen ^a, C. Varer Akpinar ^c, S. Yurtsever Gul ^a

- İzmir - 163 yetişkin kandidemi
- En sık *Candida* parapsilosis %49.1
- En sık enfeksiyon kaynağı kateterler
- Diyaliz hastalarında ve bakteremisi olanlarda mortalite yüksek
- Mortalite %40.5

Characteristics of candidemia in COVID-19 patients; increased incidence, earlier occurrence and higher mortality rates compared to non-COVID-19 patients

[Bircan Kayaaslan](#),¹ [Fatma Eser](#),¹ [Ayşe Kaya Kalem](#),¹ [Zeynep Bilgic](#),² [Dilek Asilturk](#),² [Imran Hasanoglu](#),¹ [Muge Ayhan](#),² [Yasemin Tezer Tekce](#),² [Deniz Erdem](#),³ [Sema Turan](#),³ [Ipek Mumcuoglu](#),⁴ and [Rahmet Guner](#)¹

- Ankara - Yoğun bakımda COVID-19 öncesi ve COVID-19 dönemi
- Kandidemi insidansı COVID-19 döneminde daha yüksek (%2.16-%1.06)
- COVID-19 döneminde steroid kullanımı daha yüksek (%63.8-%9.9)
- Mortalite COVID-19 döneminde daha yüksek (%92.5-%79.4)
- *Candida* türleri ve antifungal duyarlılıkları benzer

Mucormycosis: a 10-year experience at a tertiary care center in Turkey

Süheyla KÖMÜR^{1*}, Ayşe Seza İNAL¹, Behice KURTARAN¹, Aslıhan ULU¹, Aysun UĞUZ²,
Hasan Salih Zeki AKSU¹, Yeşim TAŞOVA¹

¹Department of Infectious Diseases, Faculty of Medicine, Çukurova University, Adana, Turkey

²Department of Pathology, Faculty of Medicine, Çukurova University, Adana, Turkey

- Adana - 10 yıllık dönemde 51 Mukormikoz vakası
- %94.1 rinoserebral
- Hastaların %88.2'sinde en az bir risk faktörü (en sık hematolojik malignite %52)
- %94.1 cerrahi
- Mortalite %52.9

Fungaemia due to rare yeasts in a tertiary care university centre within 18 years

Sehnaz Alp ¹, Dolunay Gulmez ², Caglayan Merve Ayaz ¹, Sevtap Arikan-Akdagli ², Murat Akova ¹

- Ankara - 18 yıllık dönemde 20 nadir maya
  - 8 *Trichosporon asahii*
  - 4 *Cryptococcus neoformans*
  - 4 *Saprochaete capitata*
  - 3 *Rhodotorula mucilaginosa*
  - 1 *Trichosporon mucoides*
- En sık altta yatan hastalık hematolojik malignite (%42)
- Vorikonazol ve posakonazol en yüksek in vitro etkinliğe sahip

ÖZET

- Epidemiyoloji sürekli deęiřiyor
- *Candida spp.* ve *Aspergillus spp.* dünyada ve ülkemizde en sık etken
- Maligniteler ve iyatrojenik immünsüpresyon en önemli risk faktörleri
- Tanı sıklıkla post mortem konulmaktadır
- Mortalite halen çok yüksek

Nisan, ayların en zalimidir. (T.S. Eliot)

Sabrınız için teşekkürler...